

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pòli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2. gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 20. maja 1874.

O b s e g: Kmetijsko orodje in stroji (mašine). — Prišeženi vinski mešetarji. — Nova postava o zemljiških knjigah za Kranjsko. — Gospodarska skušnja. — Slovansko slovstvo. — Moj pès. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kmetijsko orodje in stroji (mašine). *)

Drage človeške moči in splošno pomanjkanje delavcev je napeljalo ljudi k raznovrstnim iznajdbam. Zato je pa bilo na Dunajski razstavi videti zares ogromno število vseh mogočih kmetijskih strojev in različnega orodja.

Najbolj zanimiva v tem obziru je bila prelepa in draga zbirka domačih in tujih plugov, ki jih je bilo 167 na številu in jih je razstavilo c. kr. ministerstvo kmetijstva.

Ako si tu ogledamo ono preprosto kmetijsko oralo (plug), s katerim je naš cesar Jožef II. oral 19. avgusta 1769. leta o priložnosti svojega potovanja skozi Moravsko na knez Lichtensteinovi graščini Posorič, ter ga primerimo z onim orjaškim parnim oralom, ki ima 12 lemežev in mašino za 25 konjskih sil močno, katero si je za poljedelstvo mnogozasluženi nadvojvoda Albreht kupil letos iz John Fowlerjeve fabrike za več tisoč goldinarjev, moramo pač pripoznati, da svet ne stoji, nego da vedno bolj in bolj napreduje v umetnostih in iznajdbah.

Na Dunajski svetovni razstavi bili so gotovo stroji za vsa mogoča kmetijska in gozdarska dela; še celó stroj, s katerim se molzejo krave, se ni pogrešal.

A poleg tega je tudi to gotovo, da se pri različnih strojih tudi mnogo sleparije nahaja, zato je treba biti človeku previdnemu pri nakupovanju strojev. Ako morda kako oralo po pruskih peščenih ravninah izvrstno reže in delo pohitruje, ter se po velikanskih naznanilih, po agentih in kolporterjih po vsem svetu priporočuje, ni treba misliti, da je zato tako oralo tudi dobro za našo težko zemljo okoli Dobrove in po Dolenskem.

Ravno to velja tudi pri ročnih mlatilnicah in škoporeznicah, kajti ravno pri teh se nahaja največ sleparije.

Stroji, naj si bodo kakoršni koli, ki mnogo poprav potrebujejo, posebno taci, ki jih naši domači kovači ne razumejo, se uže zaradi tega za našo deželo nikakor ne morejo priporočati.

Kako zeló se marsikdó goljufá z nakupovanjem kmetijskih strojev, to nam zadostno kažejo shrambe za staro ropotijo in vsakovrstno šaro, kjer se čestó najde vse polno najbolj priporočevanih strojev, ki niso za drugo rabo, nego da je črv razjeda.

*) Iz „Poročila o Dunajski svetovni razstavi 1873. leta“, ki ga je za družbo kmetijsko Kranjsko spisal gosp. Fr. Schollmayr, odbornik družbin.

Videl sem tudi nekoliko prav dobrih plugov, ročnih mlatilnic, čistilnih in drobilnih strojev.

Gorjanski plug (Wendepflug) z dvema črtaloma in s plužjem velja 33 gold. iz F. Grosserjeve fabrike za kmetijsko-gospodarsko orodje v Riegersdorfu pri Warthi, Frankensteinskem okrožji, v Pruskej Šleziji. S tem plugom se prav lahko orje, je prosto sestavljen in malo poprav potrebuje.

Razrušnik (ekstirpator) z devetimi lemeži za 30 gld. dobiva se pri R. Werner-ji v Kamenici v Pruski Šleziji in je ves iz kovnega železa. S tem razrušnikom se prav dobro dela in tudi ne potrebuje mnogo vprege.

Izvrstni gorjanski plug (Wendepflug) z dvema lemežema od Wernerja za 50 gold. To oralo ne potrebuje velike vlečne moči in je prav primerno, da se ž njim lahko na desno in levo orje, ter se tako polje na celo izorje, ali pa se naredé razori, kakor kedó hoče. Tako oralo je potrebno posebno za bregovite kraje, ker se ž njim zemlja lahko na breg ali na nižo stran obrača, kakor se oraču poljubi in bolj primerno zdi.

Nadalje Wernerjevi jako pripravniki razrušniki za plevel, ki imajo po 2, pa tudi po 5 plevelnih nožev, kakor tudi njegovi osipalniki s poljubno premičnimi deskami, olajšujejo delo, režejo zemljo na plitvo in globoko, kakor kdo želi, in se dobivajo po 25 gld. — Osipalniki bi bili posebno na Kranjskem za osipovanje turšice in koruna jako primerni po onih krajih, kjer so delavske moči drage. V enem letu se tak osipalnik enemu posestniku izplača.

Ravno tako znamenit je tudi Werner-jev po vsem svetu znani Kameniški-društveni plug, ki je ves iz železa in potrebuje prav malo vlečne moči. Ta plug, ki ga zna vsak kovač popraviti, velja 25 gold. Jaz ga naši kmetijski družbi prav živo priporočujem.

Wernerjeva verižasta Ottova lopatičasta brana, ki seme in gnoj pod zemljo spravlja, in njivo plevla pirnice čisti, je tako izvrstna, da jo moram tudi za našo Kranjsko deželo, koder je po njivah vse polno plevla, prav živo priporočati.

Pri tej Ottovej brani zobje niso navadni žreblji, ampak ostre železne lopatice. Brana velja 25 gold.

Fabrika za kmetijske mašine pod firmo „Umrath et Comp. v Pragi in Brnu“ je poslala v razstavo izvrstne ročne mlatilnice, narejene z okroglimi ali ploščatimi iglami.

Igle (štifte) na valjcu in na mlatilnem pokrivalu so okrogle, ter ni mogoče, da bi se pri mlatvi zrnje drobilo.

Ker se te mašine pri mlatvi ne drgajo preveč, se ž njimi tudi toliko hitreje in lažje dela. Umrath-ove

ročne mlatilnice imajo še to posebno dobro lastnost, da tudi brez gonilnega kolesa in pri enakih delavnih močéh ravno toliko storé, kakor če bi imele gonilno kolo.

Tudi priprava za otresanje slame se tem mlatilnicam lahko pridene, kar bi pa jaz pri ročnih mlatilnicah ne priporočal.

Umrath-ova ročna mlatilnica brez gonilnega kolesa veljá v Pragi 120 gold. (Dal. prih.)

Priseženi vinski mešetarji.

V pospeševanje in polajšanje kupčije z vinom je ravnatelj sadje- in vinorejske šole v Mariboru, gosp. H. Goethe, ministerstvu poljedelstva v zboru vinorejcev in izvedencev na Dunaji leta 1873 nasvetoval postaviti po različnih vinorejskih krajih prisežene vinske mešetarje, ki bi imeli biti posredovalci med vinorejci in vinskimi kupci. Mešetar bi imel vse zaloge vina svojega okraja v zapisniku na tanko zapisane, in ker bi vina ne le po kolikosti, ampak tudi po vrednosti in ceni poznal, bi vinorejca in kupca pri prodavanju in nakupovanju kot prisežen mož s svojim svetom vestno podpiral. Vinskemu kupcu bi se tako izdatno zmanjšali visoki potroški, katere pogosto pri nakupovanju vina ima, ker mora daleč iz kraja v kraj, od vinorejca do vinorejca dostikrat po težavnih in nevarnih potih hoditi.

Mešetar bi moral pred vsem zaupanje vinorejcev svojega okraja imeti; pa bi mu tudi moralo mogoče biti, odločene službene ure ali dneve svojemu poslu žrtvovati. Moral bi v vedni dotiki stati z vinorejci svojega okraja in pa s kupci in trgovci vinskimi iz bližnjih in daljnih krajev, in jim kolikor mogoče pomagati ter jih s stanjem vinske trgovine v svojem okraju seznaniti.

Kot plačilo za svoje mešetarstvo bi pa od prodajalca in kupca odstotke spečanega vina dobival. — Stvar je po sklepu vinorejcev in krčmarjev v Mariboru dne 11. aprila zdaj tudi v državnem zboru sprožena bila, ko je Seidl s tovariši predlagal, da bi se izdala posebna postava, po kateri bi se ustmeno napravljjanje vina nadzorovalo. Kaj da se misli storiti, še ni znano.

Tako piše „Slov. Gospodar“. Tudi Kranjska kmetijska družba je bila poprašana za svoje mnenje v tej zadevi; al, kakor slišimo, se nobena podružnica, po centralnem odboru o tem poprašana, ni izrekla za potrebo priseženih mešetarjev.

Nova postava o zemljiških knjigah za Kranjsko.

Danes prinesemo po besedah postavo potrjeno po Kranjskem zboru o novi napravi zemljiških knjig v vojvodstvu Kranjskem in notranjo uredbo teh knjig.

Ta deželna postava se naslanja na državni postavi od 25. julija 1871 drž. zak. št. 95, o vpeljavi splošne zemljeknjižne postave, in od 25. julija 1871, drž. zak. št. 96, o napravi novih zemljiških knjig in na ukaz ministerstva prava od 12. januarija leta 1872, drž. zak. št. 5, s katerim se je bil razglasil poduk za izvrševanje splošne zemljeknjižne postave. Ta deželna postava je jako važna zaradi pomanjkljivosti, katere se nahajajo deloma v naših sedanjih zemljiških knjigah.

Najprvo opomnimo na notranjo uredbo, katero bodo imele odsihmal zemljiške knjige in katera bo gotovo vsakemu posestniku prava dobrota, ker bo po teh knjigah dobil realni kredit (zaup na nepremakljivo blago), gotovo, popolnoma razločno podlago.

Zdaj se v zemljiških knjigah praviloma navajajo nepremičnine samo po svoji vrsti, kakor „celi grunt“, „polovica“, „tretjina“, „četrtna“, „sebenstvo“ itd., ter se nič gotovo ne vé, koliko zemljišča je s tem zaznamovanega; prihodnjič pa bo vsaka nepremičnina svoj imovinski list imela, v katerem bodo zapisani zemljiški deli (parcele) enako, kakor v zemljiško-davkarskem katastru in katasterski mapi (krajovidu). Kako važno je to, je vsakemu razumljivo, kdor vé, da zemljiško-davkarski kataster in mapa sama za se nimata moči, dokazati lastnine.

Iz tega pa, da nova postava ukaže, ta kataster prenesti v zemljiško knjigo, izhaja ta velika dobrota, da je prihodnjič vsakemu posestniku zagotovljen popolno veljavni postavni dokaz, katere dele (parcele) ima njegovo posestvo, koliko obsega in katere meje ima.

Da se pa to vse vresniči, bodo okrajne sodnije po ukazu postave nemudoma začele svoje delovanje; toraj bi bilo želeti, da vsak novo zemljeknjižno postavo prebere in jo prav razume.

Postava

o napravi novih zemljiških knjig v vojvodstvu Kranjskem in o notranji uredbi teh knjig.

§. 1. V vojvodstvu Kranjskem se imajo na novo napraviti zemljiške knjige, kolikor obstoječe ne zadoštujejo zahtevam te postave.

Napravljajo se zemljiške knjige službeno.

§. 2. V zemljiške knjige se imajo vpisovati vse nepremične reči in vse nepremičnim rečem enake pravice (§. 298. obč. drž. zak.).

Izvzete so pa tiste nepremičnine, katere so:

1. javna imovina (§. 287. obč. drž. zak.);
2. v posesti kakega železniškega podvzetja ter se rabijo za železniški obrat;
3. predmet rudarske knjige.

2. Notranja uredba zemljiških knjig.

A. Glavna knjiga.

§. 3. Zemljeknjižni vložki, kateri obsegajo deželno-knjižne (gospôške), v vojvodstvu Kranjskem ležeče nepremične, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo.

Kar se tiče nedeželno-knjižnih nepremičnin, naj zemljeknjižni vložki, kateri obsegajo nepremičnine ene katasterske občine, sestavljajo skupaj eno glavno knjigo.

Ako je treba, naj se naredé dopolnilni zvezki, in sicer za vsako glavno knjigo eden.

a) Obseg zemljeknjižnega vložka.

§. 4. Vsaka nepremičnina, katera je fizično skupaj držeča se celotina, mora biti samostalno zemljeknjižno telo. Več nepremičnin enega in istega lastnika, ako se tudi fizično skupaj ne držé, se more zložiti v eno zemljeknjižno telo le takrat, ako na teh nepremičninah ni različnih bremen in tudi ni o utesnitvi lastninskega prava nobene različnosti, ali če se pri zložitvi ob enem odpravijo tej nasprotné ovire.

Vsak zemljeknjižni vložek obsega samo eno zemljeknjižno telo.

b) Listi zemljeknjižnega vložka.

§. 5. Vsak zemljeknjižni vložek obstoji iz imovinskega lista in bremenskega lista.

§. 6. Imovinski list ima navajati vse dele, iz katerih obstoji zemljeknjižno telo, in tiste stvarne pravice, katero so zvezane z lastnino celega zemljeknjižnega tela ali enega dela.

Kedar mraz še nejake in slabe trsove mladike popari kakor letos, ter še niso začenjale v les iti, takrat se mladje osuši in ospe, ko ga nekoliko ur pozneje solnce ogreje! Vsled tega je v krajih, kjer se reže na glavo (Kopfschnitt), odveč, da vinogradnik še kaj stori; kajti pri nekoliko ugodnejšem vremenu, kakoršnega pa letos žalibog ne moremo čakati, poganjale bodo v kratkem času nove mladike iz krmeljev ali spečih oces (schlafendes Auge), ki se na trsu nahajajo, in bodo namestile one mladike, ki so dobro rodile.

Kjer pa je dolga rez, katere si bodi vrste v navadi kakor v naših vinogradih, tam se priporoča, kedar je na rezniku (Zapfen) ali na dolgo rezani lozi vse mladje pozeblo, da se reznik ali loža odreže, da se tako dobijo ali nove rodne mladike iz spodnjih oces, ali saj zdrava loza za prihodnje leto.

Kjer so pa na rezniku ali na lozi dolgo rezani samo nekatera očesa pozebla, ni treba se ve da podrezovati, ker se tu po pravici moremo nadjati, da bode močnejši razvitek in večja rodovitnost nepoškodovanih mladik nadomestila to, kar je mraz pokončal.

Iz „Zagreb. Gosp. Lista“.

Kmetijsko orodje in stroji (mašine).

(Konec.)

H. F. Eckert-ova fabrika za kmetijske stroje v Berolinu je razstavila med drugim tudi nekoliko orodja, ki bi se dalo pri nas na Kranjskem s pridom rabiti. Naj tedaj omenim:

a) Osipalnik z železnimi gredeljmi, jeklenimi deskami in jeklenimi lemeži; velja 25 gold. in bi bil jako pripraven za našo deželo.

b) Gonilni plug z ameriškimi deskami in jeklenim dolbilom. Jekleno dolbilo stoji namesto lemeževe špice, ter se vselej, kedar se oguli, naprej pomakne. Ta plug izvrstno reže na težki in lahki zemlji in velja v Berolinu 25 gold.

c) Plug, s katerim se delajo rázori za odtekanje vode na njivah. Tega pluga naši kmetovalci še prav nič ne poznajo, a trebalo ga bode tudi pri nas kmalu vpeljati, kajti misliti si moramo, da ako poljedelstvo po vseh delih svetá tako hitro napreduje, tudi naša Kranjska dežela ne bode in tudi ne sme zastajati za drugimi deželami. Ozki in visoki razgoni s štirimi brazdami morajo se vendar vže enkrat opustiti in oranje naj se spremeni v široke, prav široke gredé. Visoki razgoni naj se delajo le na jako močvirnem zemljišči, od koder se preobilna mokrota ne dá in tudi ne more tako lahko odpeljati; drugače pa so visoki in ozki razgoni le potrata zemljišč, ker v globokih brazdah med dvema razgonoma ne raste nič. Da se voda odpelje iz mokrih zemljišč, narejajo povsod po ravno izoranem polji rázore, po katerih se voda odteka. Ti razori se s poprej imenovanim razornim plugom in se morajo potem večkrat snažiti.

O veliki važnosti, da se orje na široke in ravne gredé, kakor tudi o koristi rázorov za odpeljevanje vode (to se vé, da niso ravno povsod potrebni) ne morem tukaj obširno govoriti, pa tudi ni tukaj pripravno mesto za to.

c) Izvrstno sestavljene mašine, ki senó grabijo, samo enega konja potrebujejo in imajo sedež za kočijaža. Take mašine za senó grabiti so Kranjskim gospodarjem še popolnoma neznane, akoravno so velika dobrota vsacemu posestniku travnikov ob onem važnem času, ko se senó spravlja.

Pri nas ljudje eno mer javkajo in tožijo, da so delavci dragi, a na sredstva, s katerimi se drage delav-

ske moči dadó nadomestiti, nihče ne gleda, in to skoraj bi rekel iz zgolj nemarnosti in lenobe.

Ni ravno potrebno, da bi moral imeti vsak posestnik travnikov mašino za senó grabiti in mašino za travo kositi, ali zdrava človeška pamet in nagón, da človek samega sebe ohrani, zahtevata, da imajo vsaj po večih krajih, ki ležé po nižavah in ravninah, take mašine, ki je lahko vsi kmetovalci enega kraja rabijo.

e) V razstavi iste fabrike sem našel tudi „verizaste gnojnične pumpe“, ki imajo cév iz kovnega železa ter veljajo 90 do 108 tólarjev, a to po dolgosti in preméru cévi.

f) Gnojnične pumpe z bakreno skornico in z zaklopno kroglo iz gume, ki imajo po 2 metra dolg sesalni smrk in po 5 metrov dolg tiskalni smrk, se dobé po 50 gold.

Ker so gnojnične pumpe na Kranjskem zeló potrebne, so posebno te poslednje vsega priporočila vredne.

g) Tlačilo za senó po Ingersoll-ovej sestavi je izvrstno. Po nekaterih krajih Kranjske dežele se pridelava odveč sena; ako bi se to, kar ga je odveč, s tlačilom primerno stlačilo in po železnici razposlalo, dobilo bi se gotovo lepega dobička.

Taka tiskala za senó veljajo s prouteženimi škripci vred 105 tólarjev.

Deteljno seme z roko omlatiti je pač zeló težavno delo, a omlačeno seme z vevnikom izvejati in izčistiti je pa tudi tako primitivno in neprimerno opravilo, da bi bil pač uže skrajni čas, da se kupijo mlatilnice za deteljo z rešetnim valjem (cilindrom). S takimi mlatilnicami bi se prihranilo mnogo delavnih moči in dobilo bi se tudi boljšega semena za prodajo. Mlatilnice za deteljo, kakor je sem tukaj omenil, se dobivajo po 120 tólarjev v poprej omenjeni fabriki v Berolinu.

Stroji za trenje lanú in konopelj od W. Hallersberga iz Oberleiba pri Mindenu na Pruskem imajo po 2 valjarja in so zeló prosto narejeni. Nadalje stroji, ki imajo po 10 valjarjev, od F. W. Warnecka iz Olešine v Šleziji. Obe vrsti teh strojev ste tako narejeni, da jim je treba malo vode za gonitev; bili bi tedaj za našo Kranjsko deželo, ker nam vode ne pri- manjkuj, vsega priporočila vredni.

Kakor znano, ima Kranjsko žito, posebno izmlačena rž in pšenica, toliko raznovrstnega plevela, posebno graščice in ljulike (*Lolium temulentum*) v sebi, da še celó cesarske oskrbovalnice za vojake ne marajo za Kranjsko žito. Pa tudi za domačo rabo je slabjša moka, kakor tudi vsaka druga moka, v kateri je mnogo tako imenovanih rožičkov (*Mutterkorn*, *Secala cornutum*) pomešanih, človeškemu zdravju jako škodljiva, posebno ženam.

Ta velika nadloga bi se morala tudi na Kranjskem odpraviti, kar bi se prav lahko odpravilo s čistilnimi stroji, ki imajo nalogo, da čistijo in zbirajo žito škodljivega plevelnega zrnja.

Posebno pripravne čistilne stroje, ki je človeška roka goni, razstavil je fabrikant Th. Pernolet iz Pariza, ki je prodaja po 120 do 220 frankov.

Videl sem tudi čistilno pripravo (aparat), iz katere je vsipano žito prihajalo v spodej nastavljene vreče — bilo je šest vreč — popolno izbrano in očiščeno.

En sam čistilni stroj ima lahko 10 Kranjskih vaší skupaj, tedaj ni treba, da bi imel vsak boljši posestnik svojo čistilnico. To se vé, da je v tem obziru treba edinosti in sloge.

Nadalje je razstavil omenjeni fabrikant tudi jako pripraven in prosto narejen stroj, ki lušči liko od konopelj (konoplje tare). Ta stroj je narejen tako, da ga človeška roka goni, velja 240 frankov in je vsega priporočila vreden.

Mlatilnica za deteljo od Friedländerja in Franka na Dunaji (Zollamtsstrasse št. 9) je prav dobro in praktično narejena. Ravno tako so tudi njegove različne mlatilnice vsega priporočila vredne.

Gosp. Lanc, fabrikant kmetijskega orodja v Mannheimu, razstavil je tudi izboljšane ročne mlatilnice, ki imajo neko posebno pripravo za „otresanje slame“. Te izboljšane mlatilnice se dobé po 178 gold.

Gospodarska novica.

* *Petroleja ali kamnjenega olja* je pred desetimi leti veljal še cent 25 gold.; zdaj pa se prodaja po 12 do 13 gold. cent. To je očiten dokaz, koliko se ga dandanes več porabi od nekdanj. Ž njim se kurijo peči, nekatera ognjišča so nalašč narejena za kurjavo s petrolejem, marsikaka rodovina si zajutrka ne kuha v kuhinji, nego v sobi s petrolejem.

Postava

o napravi novih zemljiških knjig v vojvodstvu Kranjskem in o notranji uredbi teh knjig.

(Dalje.)

§. 8. Lastninski list ima navajati lastninske pravice, kakor tudi tiste utesnitve, katerim je podvržen lastnik za svojo osebo z ozirom na prosto razpolaganje s premoženjem.

Razen tega se imajo razvidne storiti v lastninskem listu utesnitve, katere se morajo v bremenski list vpisovati, in katere zadevajo vsacega lastnika zastran ravnjanja s celim zemljeknjižnem telom ali z enim delom.

§. 9. Bremenski list ima navajati vse stvarne pravice, katere obremenavajo nepremičnino, kakor tudi na teh pravicah dobljene pravice, potem rešilno-kupne, predkupne in rabo-kupne pravice in take utesnitve v razpolaganji s celim zemljeknjižnim telom ali z enim delom, katerim utesnitvam je podvržen vsak lastnik obremenjene imovine.

c) Iskalniki.

§. 10. Za vsako glavno knjigo se pišejo iskalniki o zemljeknjižnih telih, v knjigi zapopadenih; potem o parcelnih številkah, kakor tudi o osebah, za katere in zoper katere so se naredili vpisi.

B. Zbirka pisem.

§. 11. Zbirka pisem se napravlja za vse glavne knjige ene sodnije skupaj.

Za glavno knjigo pa, katera obsega deželno-knjižne nepremičnine, se napravlja posebna zbirka pisem.

3. Kako je postopati, kedar se napravljaajo zemljiške knjige.

a) Organi.

§. 12. Napravljaajo se zemljiške knjige neposredno pod nadzorom predsednikov sodnij prve stopnje ali pod nadzorom sodniških uradnikov, katere so predsedniki postavili, po okrajnih sodnikih — predstojniki mestno-delegiranih sodnij niso izključeni — ali po njih namestnikih.

Za namestnike se smejo rabiti samo taki sodniški uradniki, kateri so izprašani za sodniško službo.

Ako bi se bilo bati zaradi opravičnih ali službenih razmer kake okrajne sodnije, da bi se zemljiške knjige ne mogle po okrajnem sodniku napraviti ugodno ali ne v primerni dobi, sme predsednik deželne nadsodnije to nalogo izročiti, dokler je treba, drugemu, za sodniško

službo izprašanemu uradniku, kateri se je okrajni sodnji odkazal za začasno službovanje.

Tako isto more predsednik sodnije prve stopnje po svojem sprevidu enemu ali več sodniškim uradnikom naročiti, da naj napravijo namesto mestno delegiranega okrajnega sodnika zemljiško knjigo za mesto, v katerem ima sodnija svoj sedež.

Sodniški uradniki, katerim se je na ta način naročilo napravljanje zemljiške knjige, imajo samostalno izvrševati opravila, katera so po tej postavi odkazana okrajnim sodnijam in okrajnim sodnikom.

§. 13. Pri obravnavah s strankami naj si sodniški uradnik, kateri pozvedbe vodi, privzame priseženega perovodjo.

b) Pripravne uredbe.

§. 14. V pripravo teh pozvedeb, katere se imajo za vsako katastersko občino posebej zbirati, se mora napraviti kar mogoče popolno kazalo vseh v katasterski občini ležečih nepremičnin in njih posestnikov, ter se mora priskrbeti posnetek kataterske mape.

Ako se nahajajo v katasterski občini deželno-knjižne nepremičnine, je o teh napraviti posebno kazalo, ter se morajo vrh tega priskrbeti posnetki tistih listov katasterske mape, kateri obsegajo te nepremičnine.

§. 15. Pozvedbe se imajo zberati v srenji, h kateri spada katasterska občina, in ako treba, tudi na mestu, da se izvé, kako da je.

Za začetek teh pozvedeb je postaviti dan in ga naznaniti po oznanilu, katero se dene v deželni uradni časnik in se razglasi v vseh dotičnih in sosednih občinah. Oznanilo mora imeti to opombo, da smejo priti vse osebe, katerim je iz pravnih zadev mar, da se pozvedó posestne razmere, in da smejo povedati to, kar je pripravno za pojasnenje in varovanje njih pravic.

§. 16. Vsi znani posestniki tistih, v katasterski občini nahajajočih se nepremičnin, zaradi katerih je treba posestno stanje pozvedeti, so posebno povabiti, da pridejo, in pozvati, da naj seboj prinesó pisma, katera se tičejo njih posestnih razmér.

Pozivajo se posestniki, kateri bivajo v tisti srenji, kjer se pozveduje, po županih. Zunaj te srenje bivajočim posestnikom mora sodniški uradnik, kateri pozvedbe vodi, pismene pozive poslati in skrbeti za to, da se jim dostavijo v pravem času in zanesljivo.

§. 17. Za posestnike, katere je povabiti, ki niso samovlastni in katerih postavni zastopniki niso znani, kakor tudi za tiste, katerih bivališče ni znano, in kateri niso postavili nobenega pooblaščenca, naj okrajna sodnija postavi zastopnika za obravnave, katere se vršijo o zadevah naprave zemljiških knjig.

Ako katera pozvanih oseb ne pride, tedaj mora, ako to zahteva napredovanje pozvedeb, sodniški uradnik, kateri pozvedbe vodi, postaviti za njo nepristranskega zastopnika.

§. 18. K pozvedbam je privzeti kot sodniški priči vsakikrat dve zaupni osebi izmed onih po občinskem zastopu zato izvoljenih. (Dal. prih.)

Znanstvene stvari.

Zapisnik

30. odborove skupščine 6. maja 1874. leta.

Dr. Costa prične sejo, ko so se bili sošli odbor-niki: dr. J. Bleiweis, J. Marn, M. Močnik, Parapat, Pleteršnik, dr. Poklukar, Praprotnik, Sovan, Svetec, Šolar, Tušek, Vilhar, dr. Vončina, dr. Zupanec, ter pozdravi najpoprej nove odbornike.